

Na podlagi 36. člena Statuta Inštituta so člani Certifikacijskega odbora Inštituta za kontrolo in certifikacijo v kmetijstvu in gozdarstvu Maribor na svoji 3. dopisni seji, dne 25.3.2020, sprejeli splošni akt

Postopki certificiranja procesov ekološke pridelave in predelave na kmetijskem gospodarstvu, v predelovalnih obratih, pri uvoznikih in trgovcih ekoloških pridelkov/živil, v obratih javne prehrane ter pri proizvajalcih krme (4.1.1)

1 Referenčni dokumenti

- Uredba Sveta (ES) št. 834/2007 o ekološki pridelavi in označevanje ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 2092/91(v nadaljevanju: Uredba Sveta (ES) št. 834/2007) s spremembami in dopolnitvami,
- Uredba Komisije (ES) št. 889/2008 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007 o ekološki pridelavi in označevanje ekoloških proizvodov glede ekološke pridelave, označevanje in nadzora (v nadaljevanju: Uredba Komisije (ES) št. 889/2008) s spremembami in dopolnitvami,
- Uredba Komisije (ES) št. 1235/2008 z dne 8. decembra 2008 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007 v zvezi z ureditvami za uvoz ekoloških proizvodov iz tretjih držav, s spremembami in dopolnitvami,
- Uredba o ukrepih v primeru nepravilnosti in kršitev v ekološkem kmetovanju (Ur.l. RS, št. 96/2014),
- Pravilnik o ekološki pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov oziroma živil (Ur.l. RS, št. 72/2018) s spremembami in dopolnitvami.

2 Prvi stik

Splošne informacije o Inštitutu in o postopku certificiranja so na voljo na spletni strani Inštituta (www.kon-cert.si) ali osebno na sedežu Inštituta ali telefona ali elektronske pošte. V primeru, da stranka izrazi željo za vključitev v postopek certificiranja, se njeni podatki vpišejo v seznam Prvi stik.

3 Predogled

Na željo stranke se lahko opravi tudi predogled, s katerim se ugotovi pripravljenost stranke na postopek certificiranja.

Inštitut in stranka se dogovorita o datumu izvedbe predogleda, ki poteka na sedežu in/ali drugih lokacijah stranke, kjer se izvajajo dejavnosti, ki so predmet certificiranja.

Inštitut preveri izpolnjevanje pogojev za opravljanje dejavnosti in o tem sestavi zapisnik v dveh izvodih, ki ga podpišeta obe strani. En izvod prejme stranka, drugi izvod Inštitut.

4 Prijava v postopek certificiranja in pregled prijave dokumentacije

Postopek certificiranja procesov se začne z vložitvijo prijave. Stranka pošlje prijavo na predpisanem obrazcu s prilogami; v pisni (papirni) obliki po pošti ali v elektronski obliki ali osebno odda na sedežu Inštituta.

Stranka, ki se prvič prijavi v postopek certificiranja pridelave in predelave na kmetijskem gospodarstvu prejme prijavno dokumentacijo oz. komplet, ki vsebuje:

- prijavo,
- obrazec opis enote / prostorov / dejavnosti na kmetijskem gospodarstvu z načrtom preusmeritve,
- obrazec načrt enote, prostorov in dejavnosti,
- obrazec opis enote, prostorov in dejavnosti,
- obrazec eko kritične točke na kmetijskem gospodarstvu,
- 2 izvoda pogodbe,
- cenik storitev,
- navodilo za izpolnjevanje prijavnega obrazca,
- Pravila postopka certificiranja (4.1.0),
- Postopki certificiranja procesov ekološke pridelave in predelave na kmetijskem gospodarstvu, v predelovalnih obratih, pri uvoznikih in trgovcih ekoloških pridelkov/živil, v obratih javne prehrane ter pri proizvajalcih krme (4.1.1) in dopis z obrazložitvijo kršitev.

Strankam, ki so že vključene v postopek certificiranja pridelave in predelave na kmetijskem gospodarstvu, se ob vsakoletni obnovitveni prijavi posreduje prijavni komplet, ki vsebuje:

- prijavo,
- cenik storitev,
- navodilo za izpolnjevanje prijavnega obrazca,
- obvestilo z obrazložitvijo sprememb iz Pravil postopka certificiranja (4.1.0), v kolikor se le-ta spremenijo,
- obvestilo z obrazložitvijo sprememb iz dokumenta Postopki certificiranja procesov ekološke pridelave in predelave na kmetijskem gospodarstvu, v predelovalnih obratih, pri uvoznikih in trgovcih ekoloških pridelkov/živil, v obratih javne prehrane ter pri proizvajalcih krme (4.1.1), v kolikor se le-ta spremenijo in
- dopis z obrazložitvijo kršitev, v kolikor se spremenijo.

Stranka, ki se prvič prijavi v postopek certificiranja kot predelovalni obrat, uvoznik, trgovec ekoloških živil, obrat javne prehrane in proizvajalec krme prejme prijavno dokumentacijo, ki vsebuje:

- prijavo,
- obrazec Opis obrata,
- pogodbo,
- cenik storitev,
- Pravila postopka certificiranja (4.1.0),
- Postopki certificiranja procesov ekološke pridelave in predelave na kmetijskem gospodarstvu, v predelovalnih obratih, pri uvoznikih in trgovcih ekoloških pridelkov/živil, v obratih javne prehrane ter pri proizvajalcih krme (4.1.1),
- dopis z obrazložitvijo kršitev in
- obrazec (če je potrebno, ki je pomemben za njen postopek predelave: Dogovor o predelavi, Izjava prodajalca, receptura,...).

Strankam, ki so že vključene v postopek certificiranja kot predelovalni obrat, uvoznik, trgovec ekoloških živil, obrat javne prehrane in proizvajalec krme, se v pisni (papirni) obliki po pošti ali po elektronski pošti v primeru sprememb, pošljejo naslednji dokumenti:

- cenik storitev,
- Pravila postopka certificiranja (4.1.0),
- Postopki certificiranja procesov ekološke pridelave in predelave na kmetijskem gospodarstvu, v predelovalnih obratih, pri uvoznikih in trgovcih ekoloških pridelkov/živil, v obratih javne prehrane ter pri proizvajalcih krme (4.1.1) in
- dopis z obrazložitvijo kršitev.

Pooblaščen osebje Inštituta pregleda zahtevano prijavno dokumentacijo stranke. Če je prijavna dokumentacija nepopolna, se stranki pošlje poziv z zahtevo za dopolnitev (dopis po pošti ali po elektronski pošti).

5 Kontrolni pregled

Na osnovi ocene tveganja in letnega plana ocenjevalnih aktivnosti ter plana vzorčenj za tekoče leto se izvajajo redni kontrolni in naključni nadzorni kontrolni pregledi.

Pri oceni tveganja za ekološko pridelavo se upošteva:

- rezultate prejšnjih kontrolnih obiskov;
- količine zadevnih proizvodov;
- tveganje za zamenjavo proizvodov (ekološka in konvencionalna proizvodnja na istem KMG);
- obseg KMG v ha;
- živalske vrste na kmetiji in obseg živinoreje;
- podpogodbениki;
- leto vključitve v kontrolo,
- termin kontrole.

Pri oceni tveganja za predelovalne obrate, uvoznike, trgovce, obrate javne prehrane in proizvajalce krme se upošteva vsaj:

- rezultate prejšnjih nadzornih obiskov,
- tveganje zamenjave proizvodov (ekološka in konvencionalna proizvodnja v istem obratu),
- količina ekoloških proizvodov,

- število necertificiranih podpogodbениkov.

Redni kontrolni pregled se opravi najmanj enkrat letno pri vsaki stranki na kmetijskem gospodarstvu v času rastle in izven rastle sezone. Od vseh rednih kontrolnih pregledov jih je najmanj 10 % nenapovedanih.

Naključni nadzorni kontrolni pregledi se izvedejo na podlagi ocene tveganja pri vsaj 10-ih % vključenih strank in so večinoma nenapovedani. Naključni nadzorni kontrolni pregled vključuje kontrolo stranke na kmetijskem gospodarstvu in/ali podjetja in/ali kontrolo stranke na tržnem mestu in/ali kontrolo podpogodbениka/-ov, ki niso certificirani in s katerimi ima izvajalec sklenjen dogovor o predelavi.

Dodatni kontrolni pregledi se izvedejo v naslednjih primerih:

- kadar stranka poda vlogo za širitev obsega certificiranja, ki vključuje nov postopek predelave ekoloških proizvodov ali novo dejavnost ali novo lokacijo, ki še ni bila predmet ocenitvenega postopka;
- kadar nas stranka obvesti o odpravi neskladnosti in neskladja ni mogoče preveriti s pisnimi dokazili;
- kadar stranka poda vlogo na MKGP za skrajšanje obdobja preusmeritve;
- kadar stranka poda vlogo na MKGP za izdajo dovoljenja za uporabo neekološke krme.

Izredni kontrolni pregled se lahko izvede:

- v primeru najave neskladnosti s strani inšpekcije, potrošnika ali druge zainteresirane javnosti.

Vsi kontrolni pregledi so napovedani ali nenapovedani. Napovedani kontrolni pregledi se javijo stranki najmanj 12 ur prej.

Kontrolor ekološke pridelave ob kontrolnem pregledu s pomočjo Kontrolnih točk in kontrolnega pregleda kmetijskega gospodarstva preveri, ali stranka izpolnjuje zahteve določene z veljavnimi referenčnimi dokumenti in napiše zapisnik. Kontrolor v zapisnik zapiše morebitna ugotovljena neskladja in obenem vsakemu neskladju dodeli ustrezno kršitev po Katalogu kršitev. V dogovoru s stranko zapiše ukrep, ki se bo izvedel za odpravo neskladja, način preverjanja odprave neskladja in rok za odpravo neskladja.

Kontrolor ekološke predelave in obratov javne prehrane tekom kontrolnega pregleda s pomočjo zapisnika preveri, ali stranka izpolnjuje zahteve z veljavnimi predpisi. Kontrolor v zapisnik zapiše morebitne ugotovljene neskladnosti in obenem vsaki neskladnosti dodeli ustrezno kršitev iz Kataloga kršitev ter po dogovoru s stranko tudi ukrepe in rok za odpravo neskladnosti.

Ob pregledu kontrolor izpolni zapisnik, ki ga podpišeta obe strani.

Na podlagi ocene tveganja neizpolnjevanja pravil za ekološko pridelavo/predelavo, se ob kontrolnem pregledu odvzame vsaj 5 % vzorcev surovin ali ekoloških proizvodov od števila vključenih strank. S tem se ugotovi prisotnost proizvodov, oziroma morebitna kontaminacija s proizvodi, ki niso odobreni za ekološko pridelavo/predelavo.

Vzorec se odvzame in analizira vedno, ko obstaja sum, da se uporabljajo proizvodi ali tehnike, ki niso dovoljeni za ekološko pridelavo/predelavo.

6 Pregled dokumentacije po opravljenem kontrolnem pregledu

Dokumentacijo o opravljenem kontrolnem pregledu pregleda pooblaščen oseba Inštituta.

Pregled dokumentacije o opravljenem kontrolnem pregledu vključuje pisna dokazila o odpravi neskladij, pregled rezultatov analiz, če je bilo živilo vzorčeno in pripravi se zapis o kontrolnem pregledu.

V primeru, da izvajalec ne odpravi neskladij odnosno jih ne odpravi ustrezno, pooblaščen oseba ukrepa skladno z opredelitvami v Katalogu kršitev.

7 Odločitev o izdaji certifikata

Odgovorna oseba Inštituta za odločanje sprejme odločitev o izdaji certifikata, kadar stranka izpolnjuje zahteve iz točke 1, Referenčni dokumenti.

Certifikat izda Inštitut, kar direktor potrdi s svojim podpisom.

Stranka ne sme tržiti pridelkov oziroma živil kot ekološke, dokler zanje ni izdan certifikat. Stranki, vključeni v postopek certificiranja ekološke pridelave in predelave na kmetijskem gospodarstvu, se v obdobju preusmerjanja izda certifikat iz preusmeritve.

V primerih, ko je ugotovljeno večje neskladje pri določeni seriji ekoloških proizvodov, se stranki izda certifikat z odločbo o umiku določene serije ekološkega proizvoda oziroma se stranki izda samo odločbo, v primeru že izdanega certifikata. Stranka mora pri umiku določene serije ekološkega proizvoda, obvezno ukrepati in obvestiti Inštitut.

8 Zavrnitev certifikata

Ob neizpolnjevanju zahtev določenih z referenčnimi dokumenti, Inštitut stranko pisno obvesti o zavrnitvi certifikata ter navede razloge, zaradi katerih je bila sprejeta takšna odločitev.

9 Širitev obsega certificiranja

Kadar stranka, ki že ima podeljen certifikat, želi širitev obsega certificiranja, mora Inštitutu pisno najaviti širitev obsega certificiranja. Vloga za širitev obsega certificiranja mora vsebovati seznam novih kmetijskih pridelkov oz. proizvodov oz. navedbo dejavnosti oz. lokacije oz. novih jedi oz. menijev.

V primeru, da stranka prijavi širitev obsega certificiranja, ki vključuje nov postopek predelave ekoloških pridelkov ali novo dejavnost ali novo lokacijo, ki še niso bili predmet ocenitvenega postopka, osebje Inštituta opravi dodatni kontrolni pregled.

V primerih, ko se pisna vloga za širitev obsega certificiranja nanaša na postopke predelave ekoloških proizvodov, stranka posreduje recepture za nove proizvode in podatke o morebitnih novih surovinah in dobaviteljnih surovin.

Širitev obsega certificiranja pri distributerjih, ki tržijo le predpakirana ekološka živila v primerih, ko imajo na certifikatu zabeležene le dejavnosti certificiranja, vključuje le posredovanje novega seznama prijavljenih proizvodov z ustreznimi certifikati. Certifikat ostane nespremenjen.

Širitev obsega certificiranja pri distributerjih, ki tržijo le predpakirane ekološke proizvode in želijo na certifikatu navedbo proizvodov, se le-ti zapišejo na certifikat.

Stranka lahko širitev obsega certificiranja tudi naznani ob kontrolnem pregledu, s predložitvijo ustreznih dokazil.

V primerih širitve zgolj na novi proizvod se v vsakem primeru posebej presodi o primernem ocenitvenem postopku, ki bo izveden.

Po ocenitvenem postopku in odobritvi novih prijavljenih izdelkov Inštitut izda nov certifikat ali nov certifikat s prilogo.

10 Oženje obsega certificiranja

Postopek za oženje obsega certificiranja se prične, ko stranka pisno najavi oženje obsega certificiranja (za pridelke oz. proizvode, spremembi statusa površin).

Stranka lahko oženje obsega certificiranja naznani tudi ob kontrolnem pregledu.

V primeru, da se ob kontrolnem pregledu ugotovi, da stranka v zadnjem letu ni tržila proizvodov in/ali izvajala dejavnosti, ki so navedene na certifikatu, Inštitut stranki izreče opozorilo za dobo enega leta. V kolikor stranka po enem letu še ne trži proizvodov in/ali izvaja dejavnosti, pa Inštitut pristopi k oženju obsega certificiranja.

11 Razveljavitev certifikata

Stranki se certifikat razveljavi v celoti ali delno, kadar je pri kontrolnem pregledu ugotovljeno neskladje, ki je takšne narave, da se utemeljeno dvomi v skladnost postopkov pridelave in predelave kmetijskega pridelka oz. proizvoda oz. priprave hrane z zahtevami referenčnih dokumentov. Po odločitvi je stranka pisno obveščena o razveljavitvi certifikata v celoti ali delno ter o razlogih, zaradi katerih je bila sprejeta takšna odločitev. Stranko se v dopisu seznaniti, da mora takoj prenehati tržiti kmetijske pridelke oz. proizvode, za katere ji je bil odvzet certifikat.

Kadar je podana ugotovljena neskladnost s strani inšpekcije, potrošnika ali druge zainteresirane javnosti, se vodi certificiranje odloči na podlagi pridobljenih informacij, ali se opravi izredni kontrolni pregled ali se sprejme odločitev o morebitni razveljavitvi certifikata na podlagi ocene zapisov brez izrednega kontrolnega pregleda.

Stranka, ki ji je bil certifikat odvzet delno ali v celoti, lahko po odpravi neskladij v obdobju prijave, ponovno pridobi certifikat v skladu z veljavnimi referenčnimi dokumenti. Odprava neskladij se preverja s preverjanjem pisnih dokazil in kontrolnim pregledom postopkov pri stranki.

12 Izjemne razmere

V primeru izjemnih razmer oziroma kadar okoliščine ne omogočajo izvedbe kontrole na terenu lahko Inštitut izvede kontrolo ali del kontrole s pregledom dokumentacije na daljavo z uporabo komunikacijskih tehnologij in/ali posredovanja dokumentov po navadni pošti.

Kontrola na daljavo vsebuje smiselno vse korake v postopku certificiranja (pregled dokumentacije, certifikatov, navodil, računov, ...). Ob zaključku kontrole kontrolor naredi zapis, ki ga z morebitno izpisanimi neskladji posreduje stranki.

Če je bila kontrola izvedena v celotnem obsegu, se na podlagi tega sprejme odločitev. Sicer pa se kontrola na daljavo šteje kot prvi del, ter se določi še drugi del kontrole na terenu pri stranki.

13 Končne določbe

Ta dokument začne veljati in se uporabljati osmi dan po sprejemu na seji Certifikacijskega odbora.

Strankam in drugi zainteresirani javnosti je dokument Postopki certificiranja procesov ekološke pridelave in predelave na kmetijskem gospodarstvu, v predelovalnih obratih, pri uvoznikih in trgovcih ekoloških pridelkov/živil, v obratih javne prehrane ter pri proizvajalcih krme (4.1.1) dostopen preko spletne strani Inštituta (www.kon-cert.si) ali v pisni obliki na sedežu Inštituta.

Veljaven dokument Postopki certificiranja procesov ekološke pridelave in predelave na kmetijskem gospodarstvu, v predelovalnih obratih, pri uvoznikih in trgovcih ekoloških pridelkov/živil, v obratih javne prehrane ter pri proizvajalcih krme (4.1.1) se nahaja v fizični obliki pri VK ter je elektronsko hranjen na Skupno (\bio) (S:), mapa Inštitut HOBOTNICA, kjer je dokument dostopen stalnemu osebju Inštituta.

14 Spremembe glede na prejšnjo izdajo

V poglavju 7, stran 3, se je zapisal sklic na besedilo poglavja 1, Referenčna dokumentacija.

Na novo se je opredelilo poglavje 12, Izjemne razmere, stran 5.

Skrozi celotno vsebino dokumenta se je dodalo besedilo, ki se glasi 'ter pri proizvajalcih krme'.

Druge manjše spremembe in popravki, katerih vsebina ne vpliva na postopke certificiranja.

Pripravili:
Jože RANTAŠA, vodja certificiranja ekološke pridelave
Robert ROJKO, vodja certificiranja ekološke predelave
6.3.2020

Pregledal/-a:
mag. Doroteja OZIMIČ,
direktorica
9.3.2020

Odobril/-a:
mag. Jana RAMUŠ,
predsednica CO
1.4.2020